

Digitalizáció a sürgősségi betegellátásban

Dr. Csató Gábor, Országos Mentőszolgálat

Az Országos Mentőszolgálat Magyarország legnagyobb egészségügyi intézménye. Sürgősségi betegellátás keretében földi és légi mentést nyújt, évente mintegy 1,2 millió esetben. A digitalizációs lehetőségekkel kiegészített országosan egységes szakmai szemlélet ad lehetőséget arra, hogy az OMSZ a sürgősségi betegellátás területén is hungarikummá váljon: az egységes protokollokkal valóban egységes gondolkodást vezessen be. A digitalizáció eszköz a hatékonyabb munkavégzéshez. Ezért vezették be a digitális szolgálati lapot, hogy gyors, pontos és nyomon követhető kommunikáció valósuljon meg a szervezetben belül, és ezért kezdték el használni a mesterséges (AI) és üzleti (BI) intelligenciát. Ám az OMSZ az életmentésben nehezen lehet megfelelően hatékony önmagában. Ahhoz, hogy fő tevékenységét: az életmentést jól tudja végezni, be kell vonnia a társadalmat a mentésbe, saját életmentési kultúrájának építésébe. Ezért hozta létre a Szív City applikációt, valamint végez különösen aktív kommunikációs tevékenységet. A tablet önmagában csak egy eszköz, kizárólag egy rendszer részeként értelmezhető. A digitalizáció csupán egy út, amin közösen kell járni, a kommunikáció pedig csupán egy eszköz a társadalom egészség tudatosságának növelésében.

National Ambulance Service (OMSZ) is the largest medical institution in Hungary, providing land and air emergency rescue services, in about 1.2 million cases a year. A nationwide unified professional approach with digitalization opportunities gives OMSZ the chance to become a unique institution in the field of emergency patient care: to introduce unified thinking with uniform protocols. Digitalization is a tool for more efficient work. That's why a digital case sheet was introduced to deliver fast, accurate, and traceable communication within the organization, and the OMSZ started using artificial (AI) and business (BI) intelligence. But it is difficult to the institution to be effective in itself in saving life. In order to be able to carry out his main activity – life saving – he must involve society into the rescue activity, building his own life-saving culture. That is why OMSZ created the „Szív City” (Heart City) app and perform particularly active communication activities. The tablet alone is only a device, it can only be conceived as part of a system. Digitalization is just one way to go, and communication is just one tool in raising health awareness of society.

Az Országos Mentőszolgálat Magyarország legnagyobb egészségügyi intézménye. Sürgősségi betegellátás keretében földi és légi mentést nyújt, évente mintegy 1,2 millió esetben. Szeretjük és élvezzük, amit csinálunk, és ha tudunk, mosolygunk: megéljük örömeinket és sikereinket.

Mióta 132 éve Markó utcai központunkban elkezdtek az életmentést, óriási utat tettünk meg: a sürgősségi betegellátás meghatározó szereplőivé váltunk. Intézményünknel sürgősségi szakemberként dolgozni azért is óriási szerencse, hiszen ilyen szervezettségű mentőszolgálat a világon sehol sem található: a teljes országot egységesen tudjuk lefedni. Nagy elődök tervezték és szervezték úgy a mentőszolgálatot, hogy az országosan egységes kihívásnak meg tudjon felelni. Korábban az egységes rendszer, a kiváló bajtársi közösség és szervezési kultúránk tette lehetővé, hogy az országos szerepet méltó módon tudjuk betölteni, az elmúlt években pedig a digitális technológia segít abban, hogy a szükséges, folyamatosan fejlődő hatékonyság mellett tudjuk ellátni országos feladatunkat.

PROTOKOLLOK ÉS DIGITALIZÁCIÓ

A digitalizációs lehetőségekkel kiegészített országosan egységes szakmai szemlélet ad lehetőséget nekünk arra, hogy a sürgősségi betegellátás területén is hungarikummá váljunk: az egységes protokollokkal valóban egységes gondolkodást vezessünk be. 2018 elejétől minden eljárásrendünk protokollizált, ennek köszönhetően bármilyen új feladatot be szeretnénk vezetni, az hatékonyan és gyorsan alkalmazható az ország összes mentőegységére. Így tudtuk gyorsan és hatékonyan digitalizálni saját folyamatainkat is.

A digitalizáció eszköz a hatékonyabb munkavégzéshez. Ezért vezettük be már tavalyelőtt a digitális szolgálati lapot, hogy gyors, pontos és nyomon követhető kommunikáció valósuljon meg bajtársaink és feletteseik között. Ugyanígy használjuk a mesterséges intelligenciát (AI) arra, hogy kapacitásainkat helyesen tudjuk elosztani. Tesztjeinken a mesterséges intelligencia a valósághoz képest 2%-ot tévedett, ami kiváló eredmény, statisztikai szempontból elhanyagolható érték.

Ahhoz, hogy nap mint nap lássuk teljesítményünket, tükröt kell tartanunk magunk elé. Ehhez is a digitális megoldásokat hívjuk segítségül. Az elsők között csatlakoztunk az Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Térhez. Lecseréltük az intelligens fedélzeti termináljainkat egy következő generációs technológiára, és az üzleti intelligencia (BI) segítségével ma már minden nap láthatjuk, hogy milyen teljesítményt nyújtottak bajtársaink az előző nap, vagy akár az elmúlt órákban. Valós következtetéseket tudunk levonni arra vonatko-

zóna, hogyan kell teljesítenünk a jövőben – és ebben segít a digitalizáció, valamint a mesterséges és üzleti intelligencia.

DIGITALIZÁCIÓ ÉS A TÁRSADALOM

Mióta főigazgató vagyok, hangsúlyozom azt a tényt, hogy egyedül nem lehetünk hatékonyak és sikeresek. Ahhoz, hogy fő tevékenységünket, az életmentést jól tudjuk végezni, be kell vonnunk a társadalmat a mentésbe, saját életmentési kultúrájának építésébe. Ezért fejlesztettünk ki partnereinkkel olyan lakossági mobilapplikációkat, és építünk a társadalmi tudatosságot középpontba helyező közösséget, amely támogatja életmentési tevékenységünket.

A Szív City applikációval – itt is a digitalizáció adta lehetőségekként élve – közösségi életmentő hálót alkottunk, és az elmúlt évben 23 ember életét mentettük meg. Hőskézéseink során, kinyitjuk a mentőállomásainkat és minél több embert tanítunk meg újraéleszteni.

Használjuk az egészségügyi digitális adatvagyonot. 2018. november 1-jétől az Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Tér feltöltői vagyunk, és remélhetőleg idén már letöltői is leszünk. Így a helyszínen lévő mentőegység láthatja azt, hogy milyen volt a beteg előző ellátása, hogyan zajlott a teljes folyamat, és mondjuk a hónapokkal korábban készült EKG milyen eredményeket mutatott. Az ország bármely részén, bármelyik mentőegység.

Sőt, a létrejövő betegadat tulajdonosa: a beteg láthatja majd saját EESZT-fiókjában azt az esetdokumentációt, amit a mentőellátás során állítottunk ki, és mivel a kórházi orvos kollégák a tableten aláírva veszik át tőlünk a betegeinket, az ellátás dokumentációját teljes vertikumban tekintheti át betegünk.

TRIAGE

A triage kifejezést az elmúlt hónapokban egyre jobban megismeri a magyar lakosság. A szó a napóleoni háborúk idejéből, a francia „trier”, osztályozás szóból ered. Hiszen már akkor is osztályozni kellett a sérülteket a csatákat követően.

Nekünk az Országos Mentőszolgálatnál az elmúlt évtizedekben mindig is evidens volt, hogy betegeinket osztályozzuk. A mentésirányításban prioritás szerint P1, P2 és P3 szerint osztályozzuk a betegeket. Ma már a MIMMS (Major Incident Medical Management and Support) elvei alapján látjuk el a tömeges kárhelyen vagy katasztrófa medicina esetében a betegeket. Ahol azokra a betegekre fókuszálunk, akik menthetők, hogy azokra, akiket már nem tudunk megmenteni, ne vonjunk el felesleges kapacitást.

Mivel számunkra a triage evidencia, együtt dolgozunk és gondolkozunk a kórházi szakmákkal, a triage kapcsán is. A múlt év végén, a miniszteri rendelet megjelenését követően is az a cél volt a legfontosabb, hogy biztosítsuk egymást: ugyanazt a nyelvet beszéljük a kórházi szakemberekkel is.

KOMMUNIKÁCIÓ

Az Országos Mentőszolgálatnak nincs más célja, mint hogy minél több életet mentsünk meg. Ez a fő feladatunk, minden tevékenységünk erre irányul. Pontosan ezért szeretnénk azt is elérni, hogy a sürgősségi ellátásban meghatározó szereplők legyünk. Azért kezdtünk el aktívan egyeztetni a kórházi szakmákkal és egyéb szakterületekkel, hogy az az ellátás, amit mi a helyszínen elkezdünk, a kórházban ugyanúgy folytatható legyen. Hiszen ugyanazt a nyelvet kell, hogy beszéljük.

Az ország legnagyobb egészségügyi intézményeként komoly felelősségünk van a prevencióban is. Természetesen ehhez felhasználunk minden olyan kommunikációs csatornát, amivel meg tudjuk szólítani a lakosságot, meg tudjuk szólítani a társadalmat.

Ma Magyarországon nagyjából 6 millió digitális írástudó van. A tavalyi évben 50 millió elérést tudtunk produkálni a közösségi média felületein, azaz átlagosan 9-10 üzenetet tudtunk eljuttatni mindenkihez. Számunkra ez azért fontos, mert meg tudjuk mondani az embereknek hogyan és mikor kell mentőt hívni, mi az az eset, amikor nem a mentőt kell hívni, és mi az az eset, amikor neki kell ellátni a saját sérülését vagy a beteget, illetve nincsen szükség az adott pillanatban az ellátó intézményre sem.

Bátran állíthatom: sikerült megfelelően tematizálnunk a sajtót. Hiszen tavaly több mint 1600 esetben az általunk megfogalmazott híreket, üzeneteket vették át a különböző sajtótermékek.

De gyorsan is dolgozunk. Tavaly egy konferenciára készültem. Előző este találtam egy amerikai diát a sürgősségi ellátásról, amely a beteg számára leegyszerűsítve elmagyarázza, hogy ki, mikor hova menjen. Grafikusaink reggelre elkészítették a dia magyar változatát, én betettem előadásomba, és a közösségi médiában útjára indítottuk a grafikát. Azóta több mint egymillió ember látta a képet – tehát ennyien tudják jobban, hogy mikor kell a háziorvos vagy az orvosi ügyelet felé fordulni, illetve mikor kell a mentőszolgálat vagy a sürgősségi osztály segítségét kérni.

MIÉRT IS DOLGOZUNK?

Nagy utat tettünk meg az elmúlt 132 évben. 2017 januárja óta gyorsítottunk a sebességen. A mentőszolgálat egységes szemlélete betegbiztonságot növelő óriási lehetőség, és esély az országra, a magyar egészségügy számára. Teljes ellátási tevékenységünk protokollizálása természetes kapcsolódási pontot jelentett, a számunkra már évtizedek óta ismerős és alkalmazott triage gondolkodáshoz. Alapvető kívánalom az EESZT-vel történő teljes integráció, hiszen a mi digitális betegadataink akkor érnek valamit, ha egy teljes rendszer részét tudják képezni.

A tablet önmagában csak egy eszköz, kizárólag egy rendszer részeként értelmezhető. A digitalizáció csupán egy út, amin közösen kell járnunk. Az egészségügyi dolgozókkal, orvosokkal, menedzserekkel, sőt, a lakossággal együtt tudjuk azt a társadalmat építeni, amelynek olyan egészségügye van, ahol minél többen mosolygunk a nap végén.

Dr. Csató Gábor 2019. február 21-én, az IME Regionális Egészségügyi Konferencián elhangzott „Sürgősségi betegellátás” című előadásának szerkesztett változata.

A SZERZŐ BEMUTATÁSA

Dr. Csató Gábor 2007-ben szerzett orvosi diplomát a Debreceni Egyetemen. 2002 és 2009 között dolgozott az Országos Mentőszolgálatnál, az Észak-alföldi régióban, mentőápolóként, mentőtisztként, majd mentőorvosként. 2009-től külföldön fejlesztette szakmai képességeit, Angliában számos magán és állami egészségügyi

intézmény, kórház orvos gárdáját is erősítette, illetve több Európai Uniói projekt koordinálásban vett részt. 2014 szeptemberétől aneszteziológus és intenzív terápiás szakorvos a Budai Egészségközpontban és az Országos Gerincgyógyászati Központban. 2017 januárja óta vezeti az Országos Mentőszolgálatot. 2017 tavaszán egészségügyi menedzsment MSc diplomát szerzett alma materében. Két gyermek édesapja.

8 milliárdos fejlesztés az egészségügyi szakdolgozók munkakörülményeinek javítására

A megfelelő eszköz ellátottság megteremtése és a szakdolgozók munkakörülményeinek javítása érdekében tervezetten kb. 16 500 db ápolási eszközt szereznek be 64 ÁEEK fenntartású intézmény 71 telephelyére, valamint a Szegedi Tudományegyetem, a Pécsi Tudományegyetem és a Debreceni Egyetem számára.

Az eszközbeszerzés első ütemében, 2018 nyarán körülbelül 1.400 eszközt helyeztek üzembe 58 intézményben. Idén februárban további 400 eszközt kaptak az érintett kórházak, áprilisban pedig az eszközbeszerzés második nagy ütemében 6.500 új eszközhöz jutnak az intézmények, többek között csecsemő- és kisdud betegágyakat, újszülött betegágyakat, intenzív betegellátásra felkészített multifunkcionális betegágyakat, fekvő és ülő tolokocsikat.

A korszerű ápolási eszközpark és a magas színvonalú ápolási tevékenység kiemelkedő fontosságú a betegek gyógyulási idejének lerövidülése, a szövődmények számának csökkenése, a betegbiztonság növekedése, valamint a dolgozói munkakörülmények javulása szempontjából. Ahhoz, hogy az egészségügyben dolgozó szakemberek minden egyes betegnél azonos fokú, magas színvonalú ápolást tudjanak biztosítani, minőségi ápolási eszközökre van szükség. A 8 milliárd forintos beruházással országosan egységes ápolási eszközparkot hoz létre a kormány az egészségügyi ellátás minőségének javítása érdekében.

Az egészségügyi intézmények által kiválasztott, összesen tervezetten kb. 16 500 db ápolási eszköz – többek között korszerű betegágyak, felfekvést megelőző (antidecubitus) matracok, gördíthető infúziós állványok, fecskendő infúziós pumpák, betegőrző monitorok, defibrillátorral felszerelt sürgősségi kocsik stb. – a megfelelő eszközellátottság megteremtéséhez és a szakdolgozók munkakörülményeinek javításához járulnak hozzá. Az új ápolási eszközök biztonságos és rendeltetésszerű alkalmazása, a munkabiztonsági kockázatok csökkentése, a szakszerű betegmozgatás, valamint a munkahelyi kiégés megelőzése érdekében 3.700 szakember képzésben is részesül.

A fejlesztés az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Programban (EFOP-2.2.0-16-2016-00003 „Egységes ápolási eszközpark kialakítása” című kiemelt projekt keretei között), a Széchenyi 2020 program keretében valósul meg.

További információ: www.aEEK.hu

SZÉCHENYI 2020